

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8753,Prezentacja-ksiazki-Stempel-do-wolnosci-Ucieczka-z-Niemiec-do-Niemiec-Rudigera-vo.html>
27.02.2026, 15:23

Prezentacja książki „Stempel do wolności. Ucieczka z Niemiec do Niemiec” Rüdigera von Fritscha – Warszawa, 6 lutego 2013

06.02.2013

Ambasador Niemiec na Przystanku Historia

Z fałszywym paszportem przez granice podzielonej Europy

W środowy wieczór w Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia zebrało się kilkadziesiąt osób, by poznać opowieść jak z najlepszego kina akcji. Ambasador Niemiec w Polsce czytał fragmenty swojej książki „Stempel do wolności. Ucieczka z Niemiec do Niemiec”, opowiadającej tym, jak czterdzieści lat temu wraz z bratem pomógł wydostać się z NRD swojemu kuzynowi i jego kolegom. Przygotowali dla nich fałszywe paszporty i przez pół Europy holowali do wolności. W spotkaniu, które poprowadził Bartosz Wieliński, były korespondent „Gazety Wyborczej” w Berlinie, wziął też udział Wolfgang Templin, dyrektor warszawskiego przedstawicielstwa Fundacji im. Heinricha Bölla.

Dzisiejszy ambasador Niemiec w Warszawie Rüdiger von Fritsch pochodzi z rodziny mocno osadzonej w niemieckiej historii i mocno przez nią doświadczonej. Po wojnie część znalazła się we wschodnich, a część w zachodnich Niemczech. Kontakty były bardzo utrudnione, a odwiedziny możliwe tylko w jedną stronę. Z zachodu na wschód. Podczas swojej pierwszej wizyty u rodziny w NRD niespełna dwudziestoletni Rüdiger poznaje o rok młodszego kuzyna, Toma. Szybko nawiązuje się między nimi przyjaźń. Rozmawiają o książkach, sporcie, Beatlesach, ale też o polityce, wolności. Tom nabiera do tego stopnia zaufania do kuzyna z NRF, że zwierza mu się z największego sekretu. Chce się wydostać z NRD.

- Wiedziałem, że muszę pomóc – opowiadał w środę o swoich ówczesnych odczuciach Rüdiger von Fritsch. – Wiedziałem też, że decydując się na pomoc Tomowi łamię prawo i narażam się na wielkie niebezpieczeństwo. Nie pomagając, popełniłbym jednak wykroczenie moralne. Poza tym chciałem przeżyć przygodę – dodał.

Uczestnicy środowego spotkania na Przystanku Historia pochodzą z dwóch części Niemiec. Los ich zetknął po raz pierwszy, gdy spotkali się w Polsce w 1988 roku na zorganizowanej przez WiP w kościele św. Maksymiliana Kolbego w Krakowie-Mistrzejowicach konferencji praw człowieka. Wolfgang Templin był wówczas enerdowskim dysydentem siłą wyrzuconym do RFN, Rüdiger von Fritsch rozpoczynającym karierę dyplomatą. Templin opowiadając o swoich doświadczeniach, powiedział, że podejmując się działalności antysystemowej w NRD musiał przede wszystkim odpowiedzieć sobie na pytanie: co jest ważniejsze, wolność indywidualna czy wolność dla wszystkich. On wybrał, dlatego gdy znalazł się w RFN i był już wolnym człowiekiem, nie zaprzestał swej działalności.

Nie można zdradzić, jak zakończyła się przygotowana przez Rüdigera i jego brata akcja. Tę książkę trzeba przeczytać samemu, by poznać historię tak, jak on ją widział i opisał. A trzeba przyznać, że zrobił to z wielkim talentem. Bardzo barwnie oddał wszystkie wątpliwości i załamania. Umiejętnie dawując napięcie opisał spotkania z celnikami i strażnikami na wielu granicach. Na spotkanie w IPN przyniósł przedmioty, którymi posługiwał się przygotowując fałszywe paszporty i stemple. Z

zawadiacką miną opowiadał, jak na nic zdawały się zapamiętane z przeczytanych w dzieciństwie książek szpiegowskich sposoby fałszowania dokumentów. Z radością – i satysfakcją – wracał do roku 1973.

Zdjęcia: Piotr Gajewski

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Rüdiger von Fritsch

Stempel do wolności

Ucieczka z Niemiec do Niemiec

Słowo wstępne

Hans-Dietrich Genscher

100 Jahre Zentrum
10 Jahre Willy Brandt Zentrum

**PRZYSTANEK
HISTORIA**
Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
zaprasza na prezentację książki

Stempel do wolności ***Ucieczka z Niemiec do Niemiec***

Rüdiger von Fritsch

Ambasadora Republiki Federalnej Niemiec w Polsce

6 lutego 2013 r., środa, godz. 17:30
Przystanek Historia, ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

Spotkanie z udziałem Autora oraz Wolfganga Templina,
Dyrektora warszawskiego Przedstawicielstwa
Fundacji im. Heinricha Bölla,
poprowadzi Bartosz Wieliński,
były korespondent Gazety Wyborczej w Berlinie.

Język spotkania: polski.

Zaproszenie na prezentację

Promocja publikacji autorstwa Ambasadora Rüdigera von Fritscha odbyła się w Centrum Edukacyjnym. W tle rekonstrukcja muru berlińskiego.